

hedsgæld til Deres Ekscellence for alt, hvad De har gjort for at bedre deres Stilling i Samfundet.

Vi kvindelige Telegrafister bærer ikke den mindste Part af denne Gæld.“

Kvinder og Statsembeder.

Dansk Kvindesamfunds Betænkning.

Idet vi henviser til Spidsartiklen i Nr. 7, meddeler vi her Ordlyden af Finansministerens Skrivelse og Fællestyrelsens Betænkning.

Finansministerens Skrivelse af 8. Decbr. 1904.

Til

Bestyrelsen for Dansk Kvindesamfund.

Ved privat Initiativ blev der i forrige Rigsdags-samling fremsat Forslag til Lov om at give Kvinder lige med Mænd Adgang til Embeder under Statistisk Bureau. Lovforslaget blev i Landstinget henvist til et Udvalg, der tilskrev Finansministeriet saaledes:

„Flere Medlemmer af ovennævnte Udvalg har næret Betænkkeligheder ved paa et enkelt Omraade at aabne Kvinder Adgang til Statsembeder og har i Forbindelse dermed i Udvalget stillet Forslag om at henstille til Regeringen at lade foretage Undersøgelse af, hvilke Statsembeder der overhovedet egner sig til Besættelse med Kvinder, samt hvilke Vilkaar det maatte være ønskeligt at sætte for Kvinders Ansættelse i Stats-embeder, saaledes navnlig Undersøgelse angaaende Ægteskabs Virkning med Hensyn til Ansættelse og Forbliven i Embede samt Pensionsregler; ligeledes angaaende Mands og Hustrus samtidig Væren i Embede og denne Kendsgernings Virkning f. Eks. paa Mandens Forpligtelse til at sikre Hustruen Overlevelserente.

I Henhold til foranstaaende udbeder Udvalget sig efter en ved Ministeriets Foranstaltning foretagen Undersøgelse meddelt de nævnte Oplysninger.“

Forinden Finansministeriet afslutter sine i den Anledning iværksatte Undersøgelser, har man ikke villet undlade at henstille til den ærede Bestyrelse, om den maatte ønske for Finansministeriet at fremsætte sine Anskuelser vedrørende de heromhandlede Spørgsmaal.

C. Hage.

Dansk Kvindesamfunds Betænkning.

Til

det høje Finansministerium.

Foranlediget af Ministeriets Skrivelse af 8. Decbr. 1904 til Styrelsen for Dansk Kvindesamfund skal vi tilkade os at fremsætte følgende angaaende Kvindens Adgang til Statsembeder:

Der er selvfølgelig en Del Embeder, der i Følge deres Natur ikke egner sig for Kvinder, og som disse derfor sikkert som Regel heller ikke vil søge. Dette gælder i første Række Embederne under de militære Etater og vel ogsaa enkelte andre Embeder. Men i Almindelighed er det vor Overbevisning, at Kvinder bør være ligestillede med Mænd til Ansættelse i Embeder eller til Beskikkelse i andre offentlige Stillinger, naar de har underkastet sig de i saa Henseende i Lovgivningen foreskrevne Eksaminer og forøvrigt fyl-

delstgør de fastsatte Betingelser for at beklæde saadanne Embeder og Stillinger (jvf. det norske Lovforslag af 7. Jan. 1904).

Styrelsen for Dansk Kvindesamfund anser det ikke for særlig heldigt eller ønskeligt, om der i en fremtidig Lov om Kvinders Adgang til Statsembeder skulde anføres visse Embeder, hvortil Kvinder havde fortrinsvis Adgang fremfor Mænd, og omvendt andre Embeder, hvor Kvinder kun undtagelsesvis eller slet ikke kunde faa Ansættelse. Stiller man Adgangen ens og lige for Mænd og Kvinder, vil der, som anført, være Embeder, der aldrig eller i hvert Fald rent undtagelsesvis vil blive søgt af Kvinder, og det synes derfor mindre nødvendigt i en Lov at nævne saadanne som undtagelse.

Paa den anden Side vil der sikkert kunne nævnes en hel Række Embeder, om hvilke det med Rette kunde siges, at de fortrinsvis egnede sig til at aabnes for Kvinder. Naar der saaledes allerede nu findes ikke faa kvindelige Læger og Kvinder, der studerer Lægevidenskaben, synes det ikke alene billigt, men endog i høj Grad ønskeligt, om Kvinderne fik Ansættelse baade som Embedslæger og som Lærere for de studerende ved Universitet og paa Hospitalerne.

Under vort nuværende Retssystem vilde man maa-ske vanskeligere kunne tænke sig en Kvinde som Dommer i de af en enkelt Person bestaaende Retter, skønt et stor Tal af dem, der som anklagede kommer i Forhør og dømmes — er Kvinder. Men i de af flere Personer bestaaende Domstole vilde det formentlig være saare heldigt, om der blandt Dommerne ogsaa fandtes Kvinder, hvis Opfattelse kunde udfylde Mændenes. Og naar under en ændret Retspleje Dommen mere end nu vil blive fældede paa Grundlag af det umiddelbare Indtryk, som Parter og Vidner gør, vilde der vistnok i fortrinlig Grad være Brug for Kvindernes særlige Opfattelsessevne og Sans for Personer og Livets Enkeltheder.

Paa eet Felt, nemlig Skolens, har Loven om højere Almenskoler gjort en Begyndelse ved at give Kvinder samme Adgang som Mænd til Overlærerembederne, men Rektorembederne baade ved Drengeskoler, Fællesskoler og Pigeskoler er endnu alene forbeholdt Mændene. Vi kan ikke se rettere, end at ogsaa Rektorembederne maatte kunne besættes med Kvinder, ligesaavel som med Mænd. I Københavns Kommune blev i 1903 alle de overordnede Embeder indenfor Skolen aabnet for Kvinder paa ganske de samme Vilkaar som for Mænd, og 2 kvindelige Skoleinspektører er allerede ansatte.

Endnu skal kun nævnes, at det maa findes ret naturligt, at Kvinder faar Adgang til Ansættelse som Præster i Folkekirken. Hvad enten man ser paa den Side af Præsternes Virksomhed, der angaar selve Forkyndelsen, eller paa deres øvrige Arbejde i Menigheden, burde det være indlysende, at Kvinder i mange Tilfælde og under mange Forhold har naturlige Betingelser for at kunne øve en lige saa velsignelsesrig Gerning som Mænd. Et Skridt i denne Retning er som bekendt netop ogsaa gjort i denne Tid, idet det ved kongelig Anordning af 30. Novbr. 1904 er tilladt Kvinder at underkaste sig den den theologiske Embedseksamen, som en tidligere kgl. Anordning af 25. Juni 1875 udelukkede dem fra. Og vi tillader os ogsaa i denne Forbindelse at pege paa, at allerede under de nuværende Forhold er mange Kvinder af selve Menigheden og Præsten sat til at virke baade i den ydre og den indre Mission, som Ledere af fuldt offentlige Børnegudstjenester, som Talere ved offentlige Møder o. s. v.

Vi har nævnet de Embeder, til hvilke det vil være særlig urigtigt ikke at aabne Kvinder Adgang. Naar